THE CANADIAN ISRAELITE
DER C[illegible]HD.
The [illegible] Jewish Wee[illegible] Dominion of Canada.
B. GOLDSTEIN, Editor [illegible]dian Israelite Publishing Co.
823 Main Street Phone Main 6024 Winnipeg, Man.
Subcription: 1 Year $1.00, 6 Months 60c.
ווינניפעג, פרייטאג כ״ט אלול, תרע״א.

געגען וועמען מען האט פראטעסטירט.

איף דעם פראטעסט מיטינג וואס איז איינברופען געווען פון „קענעדער איד״, האבען צוויי פון די רעדנער ארויסגעטראגען זייער פראטעסט איך געגען די פאגראמען אין ענגלאנד.

מיר רופען דאס אן ביים ריכטיגען נאמען: „פאגראמען״. אין ענגלאנד אבער ווילען דאס די אידען ניט אנרופען מיט דעם מורא־דיגען נאמען, זיי פערשטעלען די פאגראמען מיט זייערע רוקעגס און ווילען די שאנדע ניט ארויסברענגען איף דער ליכטיגער וועלט. זיי ווילען ניט אזוי נידעריג ווערפען די ענגלענדער ביי דער ציווילזירטער אייראפא און דערפאר שרייען איינינע אז דאס איז ניט געווען קיין פאגראם, דאס איז בלויז געווען אן איבערפאל, א סכסוך, א קאנפליקט. מיר אבער ווייסען אז ווען מען וועט דעם שווארצען נינער אנפודרען, וועט ער אלץ בלייבען נינער; ווען מען וועט א ווילדע חיה איבערציהען מיט א שעפסענע פעל וועט זי אלץ בלייבען חיה. און ווען די ענגלישע פאגראמשטשיקעס וועט מען צודעקען מיט א לייכטערען און מילדערען נאמען וועלען זיי דאך בלייבען בעסטיעס, הולינאנעס און פאגראמשטשיקעס. עס איז זיך ניטא מיט וואס צו שעהמען, מען מעג אנרופען דאס קינד ביים ריכטיגען נאמען און דאס האבען איך די צוויי רעדנער פערשטאנען און האבען זייער פראטעסט געגען די ענגלישע פאגראמשטשיקעס ארויסגעטראגען.

פערשטאנען האבען אבער פיעלע פון די פערזאמעלטע אז דאס האבען די רעדנער פראטעסטירט געגען די הולינאנעס, אז דאס האבען זיי געמיינט ניט די רעגיערונג און ניט איהרע משרתים און יוצר משרתים. נור בלויז די פאגראמשטשיקעס, דען ווער וועט עס חלילה חושד זיין די ענגלישע רעגיערונג, אין אנטיסעמיטיזם און דערצו נאך אזא שארפען און געפעהרליכען אנטיסעמיטיזם וואס איז גרייט צו מאכען פאגראמען?

דיעזע וואס האבען אזוי געדענקט, מוזען מיר זאגען, אז זיי האבען א טעות געהאט און אט פאר וואס:

מיר זיינען געווענהנט צו הערען דאס די רוסישע רעגיערונג אריגאניזירט פאגראמען אויף אידען. מיר ווייסען דאס און די אידען אין רוסלאנד זיינען איבערצייגט דערין. און דערפאר ווען עס קומט אויס אמאל צו פראטעסטירען געגען די רדיפות אדער פאגראמען אין רוסלאנד, פראטעסטירט מען ניט געגען א באנדע הולינאנעס, נור געגען דער רוסישער רעגיערונג, דען מען ווייס אז ווען די רוסישע רעגיערונג זאל ניט וועלען דולדען קיין פאגראמען ביי זיך אין לאנד, [illegible] וואלט כאטש נור וועלען פערבלענדען די אויגען פון דער ציווילי־זירטער וועלט, וואלט זי ניט געווען אזוי מילד ביי די פראצעסען וואו עס ווערען געריכטעט איהרע בלינדע שלוחים, די הולינאנעס. דער בעסטער בעווייז אז רוס־לאנד איז [illegible] מיט די פאגראמען [illegible] געווען ווען זי זאל שוויער בע־שטראפען די אנטהייל נעמער אין די כלוט־ערער. דאס וואלט אויך געווען א [illegible] (אז די צוריאפיר־פע און דאס האבען געליטען פון די פאגראמען.)

ליידער אבער איז עס אין רוסלאנד ניט אזוי. די פאגראמשטשיקעס קו־מען אב מיט לייכטע שטראף און עס איז ניטא קיין אורזאכע צו דענקען אז די רוסישע רעגיערונג איז ניט די הויפט שולדיגע אין די בלוט בעדער וואס קומען דאדטען פאר.

פון ענגלאנד ווען עס איז אנגעקומען די טרויעריגע ידיעה דאס דארטען זיינען פארגעקומען פאגראמען, האבען מיר ערוואר־טעט אז זי וועט אזוי מקים פסק זיין די פאגראמשטשיקעס דאס איהרע אידישע בירגער און די נאנצע ציווי־ליזירטע וועלט וועט וויסען אז ענגלאנד קען ניט דולדען אזעלכע „סכסוכים״, אז אין ענגלאנד זיינען אלע בירגער גלייך און ווער נור עס ווערט אויף א שענדלי־כען אופן אנגעגריפען, אידען אדער מענשען פון אן אנדער נאציאן, פערדריסט עס [illegible] וועט די אנגרייפער שווער בעשטראפען.

[illegible] מיט אונגעדולד ערוואר־טעט די נחמה; מיר האבען מיט זיבען אויגען [illegible] איף דעם פסק דין, ווען די ענגלישע גערעכטיגקייט וועט ווייזען דער [illegible] רומענישער און אנדערע אידען פרעסערשע רעגיערונגען, א סעמפיל [illegible] זיך און ווי צו בעשטראפען פאגראמשטשיקעס.

אנזער [illegible] פערביטערט געווען די נאנצע צייט, אבער ניט געגען ענגלאנד, נור געגען [illegible] מענשען־חיות און מיר האבען געצעהלט די מינו־טען ווען ענגלאנד [illegible] דין ארויסגעבען און דערמיט פערלייכטערען אונזער צער.

און ווען דער טאג איז [illegible] מיר האבען דערהערט אז ענגלאנד

ווינניפעג און די קאנטרי.

ווען ווייס אן אריגאן אז ער איז ווירקליך ארים? דאן ווען ער קומט אין דעם גרויסער שטאדט און דערזעהט איהר ריכטהום.

מיט אינו איז פונקט דער חיפוך. ווען מיר, ווינניפענער אידען, ווילען זעהן אונזער ארמקייט איז די בעסטע זאך אראבצוכאפען זיך אין די קלענערע שטעדטע אונזערע ווינניפענער אידען ווי אלטע אזוי איך די יונגע, וואלטען מיר ראטהען אראבצופאהרען אויף א ווילע כאטש. קיין קאלגארי, קיין עדמאנטאן א. ד. ג. דארטען וואלטען זיי זעהען ווי די אידען אין דער ווייטער וועסט זיצען ניט מיט צוגיפענלעגענטע הענטע. די ארבייט ביי די אידען אין יענע אויכעגדע־מאהנטע שטעדטליך געהט אן אייפרינ אויף אלץ זייטען. עס בויען זיך דארטען שוהלען, עס בויען זיך סקוהלס, עס גרינדען זיך ביבליאטעקען, עס גרינדען זיך בקור חולים, הכנסת אורחים און אנדערע וואלטהעטיגע אנשטאלטען, עס וועל־רען ארגאניזירט ליטעראַרישע קלאבס און דאס שעהנסטע און דאס בעסטע איז — דאס קיינער זויים ניט, מען טאראראמט ניט, מען פערקלענגט ניט די וועלט מען שיקט זאנאר קיין משולח ניט צו אונז...

שטיל געבען די אידען אין יענע שטעדטליך צו וואס פאר א צוועק ס׳ניט איז. קומט מען פאר א שוהל — געבען זיי, קומט מען פאר בינער אין א ליטע־ראַרישען פעראין — געבען זיי.

עס איז איך ווערטה צו פערצייכנען אז די קהילות אין דיעזע שטעדטליך זיינען ניט קיין גרויסע, די בעפעלקערונג איז נאך דערווייל א קליינע און ווען עס קומט צו זאמלען געלד פאר אירגענד וועלכען אינסטיטושאן, מוז מען זיך ווענ־דען צו איינע און די זעלבע נותנים, צו די איינע און די זעלבע עטליכע, מעהר אדער ווענינער פערמעגליכע אידען וואס זאגען זיך ניט אב, אויער וואס מוזען זיך ניט אבזאגען און געבען.

ווען מיר ווייסען אז קאלגארי פערמאגט א הכנסת אורחים, ווען מיר ווייס־סען אז עדמאנטאן פערמאגט א ליטעראַרישען פעראין און א ביבליאטהעק און קומט צו זאמלען געלד פאר אירגענד וועלכען אינסטיטושאן, מוז מען זיך ווענ־דען צו איינע און די זעלבע נותנים, צו די איינע און די זעלבע עטליכע, מעהר אדער ווענינער פערמעגליכע אידען וואס זאגען זיך ניט אב, אויער וואס מוזען זיך ניט אבזאגען און געבען.

ווען מיר ווייסען אז קאלגארי פערמאגט א הכנסת אורחים, ווען מיר ווייס־סען אז עדמאנטאן פערמאגט א ליטעראַרישען פעראין און א ביבליאטהעק און מיר אין ווינניפעג האבען דאס ניט, מהנט עס אונז אזוי לייד און עס איז אונז אזא בזיון דאס מיר וואלטען וועלען דאס לויעבערשט פערשווייגען איידער דאס פער־עפענטליכען אין דערטיט ציינען אונזער צוריקגעשטאנען זיין, אונזער נייסטיגע ארימקייט.

אין עדמאנטאן איז פאראן א ליטעראַרישער קלאב, וואו עס געהמען אנ־טהייל אלע דארטיגע יונגע לייט, צווישען וועלכע עס זיינען, ווי געוועהנליך, פאראן אלערליי פארטיי לייט. וואס אנבעלאנגט אבער ליטעראַטור, ארבייטען זיי צוזאמען, געמיינשאפטליך און זיי פראגרעסירען.

עס קומען זיך צוזאמען דער מאס און זיין קלוירק, דער לעבער און דער שכן, אלע זיצען זיי אהום איין טיש און פערברענגען.

דער ליטעראַטור פעראין פון עדמאנטאן האט נאך א מעלה דאס ער ניט זיך אב מיט אלץ אידישע אינטערעסען, זיי נעהמען אנטהייל אין אלע אידישע ענינים, בויען אידען זיך א שוהל, ארבייט דאס יונגווארג, געפינט זיך א אידי־שער בילינער „פאליטישען״ מאכט איהם דער פעראין אונטערדליך, ווייל א איד ארעסטירט, נעהמט איהם דער פעראין ארויס פון פריזאן און דארף א איד א נמילות חסד קריגט ער איהם ביי די זעלבע יונגע לייט.

שטעלט אנידער אקעגען דעם עדמאנטאנער ליטעראַטור קלאב אונזערע ווינניפעגער יונגע לייט אין איהר ווען גלייך זעהען אונזער נייסטיגע אהממייט, אונזער אריטקייט אין נייסטיגע און יונגע קרעפטען.

פינף טעג אדער זעקס.

דער נייער פרינציפאל פון דער תלמוד תורה האט איינגעפיהרט אז מען זאל בלויז לערנען פינף טעג אין דער וואך אנשטאט ווי ביז יעצט זעקס. דענען דער איינפיהרונג האבען מיר ערהאלטען איינינע בריעף פון עלטערען ווענענס קינדער לערנען אין דער תלמוד תורה און וועלכע קלאגען זיך אז 5 טעג איז צו ווענינ. דערצו איז נאך די צייט פון די למודים אין ת״ת זעהר בענרענעצט.

נאטירליך גלייבען מיר, אז סיי דער פרינציפאל און סיי די משגיחים האב־בען ניט ארומגערעדט דיעזען ענין. דאך אבער דוכט זיך אויך אונז אז איין טאג איז גענוג פריי צו לאזען די קינדער. צוויי טעג איז שוין צו פיעל.

איך: און זיי.

פון ב. גאלדשטיין

2.

איך בין אפטמאל ברוגז אויף זיי — וואס ווילס[illegible] ווען [illegible] פייר.

[illegible] ווען עס איז אנגעקומען די טרויעריגע ידיעה דאס דארטען זיינען פארגעקומען פאגראמען, האבען מיר ערוואר־טעט אז זי וועט אזוי מקים פסק זיין די פאגראמשטשיקעס דאס איהרע אידישע בירגער און די נאנצע ציווי־ליזירטע וועלט וועט וויסען אז ענגלאנד קען ניט דולדען אזעלכע „סכסוכים״, אז אין ענגלאנד זיינען אלע בירגער גלייך און ווער נור עס ווערט אויף א שענדלי־כען אופן אנגעגריפען, אידען אדער מענשען פון אן אנדער נאציאן, פערדריסט עס [illegible] וועט די אנגרייפער שווער בעשטראפען.

[illegible] מיט אונגעדולד ערוואר־טעט די נחמה; מיר האבען מיט זיבען אויגען [illegible] איף דעם פסק דין, ווען די ענגלישע גערעכטיגקייט וועט ווייזען דער [illegible] רומענישער און אנדערע אידען פרעסערשע רעגיערונגען, א סעמפיל [illegible] זיך און ווי צו בעשטראפען פאגראמשטשיקעס.

אנזער [illegible] פערביטערט געווען די נאנצע צייט, אבער ניט געגען ענגלאנד, נור געגען [illegible] מענשען־חיות און מיר האבען געצעהלט די מינו־טען ווען ענגלאנד [illegible] דין ארויסגעבען און דערמיט פערלייכטערען אונזער צער.

און ווען דער טאג איז [illegible] מיר האבען דערהערט אז ענגלאנד

[illegible] טונג, ווייל זיי פערמאגען ניט אזא הוי־כען נאסט; האב ניט מורא פאר זייער שנאה, דען ווי א שונא צו זיין פאדערט זיך אזוי פיעל נייסט ווי צו זיין א פריינד.

און ווי קענסטו אין אכט נעהמען דעם פויסט פון אזעלכען וואס האט קיין [illegible] ניט?

[illegible] ווען דיר א שטיקעל פעל [illegible] זיך אליין דערפאר [illegible] דעווייזען וואס [illegible]

לאז איך דאס טערמין וועקסיל אונבע־צאהלט.

„זיי״ זאגען אז איך בין אן אנזעצער און איך ווייס אז „זיי״ זיינען עס.

און נאך ערגער זיינען זיי: — זיי האב־בען פיר מיר זונן־שטראהל נשנומען און פערוואנדעלט האבען זיי עס אין גראב ווינדישע שנעע באלס און ווילען דערמיט מיר זעלבסט אין קאפ טרעפען... און ווען זיי טרעפען פיעל נידעריגער, שריי־ען זיי: אנזעצער!...

וויפיעל „זיי״ נעהמען ביי מיר, ווער רייכער. זיי — אז זיי געבען מיר [illegible] ווערען זיי מורא־דיגע אביונים. [illegible] געווען צייטען ווען איך [illegible] מזרח געבעטען און זיי [illegible] ארים, ווייל איך בין אן אנזעצער און איך ווייס אז „זיי״ זיינען [illegible]

[illegible] ארים איז ער רחמנות׳דיג, שווארץ איז ער ניט אזוי; ווענען זונן און שטע־רען האט ער געהערט דערצעהלען גבורים האט ער אליין געזעהן — אויפן סטייידזש; דאס לעבען פיהרט ער לויט א טאג צעטיל, וואס אנדערע מראנען איהם אלע פריה מארגען אונטער־[illegible] ווען זיין נייסט צושפיעלט אויף צ׳ עקס־טאו, דארף זיך דער מאנ׳ געטלער מו־טשען איבעריגע צייט.

איך האב איהם פאר רפואה א קאווע לעפעלע געגעבען — שרייט ער, אז ער האט צו פ׳ עלי. און ווען איך האב אב־פיהר מיטלען געוואלט גוטען איהם איינצוגעהמען — האט ער מיך „פאד־ליען״ גערופען.

ווי ס׳האט מיר געקלונגען? מוזיק!

איך האב ליעב די קאנזואולסיען, און דערפאר האב איך גנשמייכעלט אין יע־נעם מאמענט...

און איך האם דעם גרעסטען פון אונז אן ניט אזוי איהם ווי זיינע קאנזואול־סיען:

שעהן איז ער ווי דאס לעבען, ליכטיג איז ער ווי דער טאג. זונן און שטערען האט ער מיט איינענע פינגער בעמאסט, איינער פון יענע העלדען איז ער וועל־כע לעבען ניט און זייער צייט; דעם לעבען נימען אל טאג זיין פראגראם ארויס; ערשפאנט נור צווישען נאנצע תהלות און מעהם אלעמען די הינער אוי־סען אם. [illegible] ער, אז ער קען א האלבע [illegible] בעשטיילען. [illegible] זיינע אויגען מיט [illegible] און לאזט זיי בלויז זיין שטוב אבויי־שען.

ווען ער שפרינט זיין האנד אויס, איז יעדער פינגער א בעזונדער פיסט, זיין יעדע בעוועגונג אן אנדער קאמפף און זיין יעדער בליק א וועלט מיט לעבענס רעצעפטען...

ווען איך האב געפרוווט פרעגען ביי איהם א וועג פון מיין נאנג, האט ער מיר געענטפערט „איך בין ניט קיין היעגער״...

ווען איך האב צווייטעס כאל גע־פרעגט, האט ער מיר א געפעליגקייט געטהאן און געווען — די מהיר...

ביים דריטען מאל האט ער קאנזואול־סיען בעגעגנט אז אט מיך „פאד־ליען״ אז ער רופען.

און [illegible] איך אז איהם אז זיינע קאנזואולסיע.

און [illegible] בעדויע דעם מיטעלסטען פון „זיי״.

ער איז ריין אן זיין „אינזועניגסטעס״ איז ריין. ער נעמט פאמעליך און קומט פאמעליך, ער אז ניט ריך, ניט ארים, ניט שווארץ. ער וויים. ער זעהט ביים [illegible] ווייטער [illegible] ער ניט און וויל ניט [illegible] [illegible] אן, ווערט ער ברו־נז: „ווער האט דיר געבעטען? אט ניהאי וואלט איך געען פעלען!״ און ווען דו וועסט קיין שטען ניט זעהען, וועט ער דיר איהם ניט אויזיזען. ווי הייסט, דער שטיין איז דאך איך א יצור היוצר. נו, און זואו איז שו[illegible] אפילו אויף שטיי־נער?

איך בעדויער עס מיטעלסטען, איהם מאקע אליין, ווייל קיין קאנזואולסיען האט ער ניט.

די איבערינע אבער מיט זייערע חס־רונות און מעלה, מיט זייער שנאה און פריינדשאפט, מיט זייער אכטען און פעראכטען, מיט זייער ליעבען און האס־סען — די איבעריגע, זאג איך, איינגא־רירן.

איינגאריר דעם וואס קען קיין פיינד ניט זיין, ער הייסט אב אסאל א שטי־קעל פעל, וואו אנדער העכערס ליעבען — דאס וויים ער ניט...

THE CANADIAN ISRAELITE
DER CANADISCHE ISRAELIT
The Jewish Weekly of the Dominion of Canada.
B. GOLDSTEIN, Editor — Canadian Israelite Publishing Co.
823 Main Street — Phone Main 6024 — Winnipeg, Man.
Subcription: 1 Year $1.00, 6 Months 60c.
ווינניפעג, פרייטאג כ״ט אלול, תרע״א.

דער צעהנטער קאנגרעס.

(פון אונזער קאָרעספאָנדענט).

פרייטאג די ערשטע זיצונג.

דער פארזיצענדער דר. נארדוי עפענט די זיצונג. עס ווערען איבערגעלעזען פערשיעדענע בעגריסונגס טעלעגראמען פון קאנגרעס. איין טעלעגראמע אויף ה׳ וואלפזאן׳ס נאמען איז פון דעם טיר־קישען גרויס וויזיר האקקיע מיט פאל־גענדן אינהאלט: „איך דאנק פאר אייער ווענדן אינהאלט: „איך דאנק פאר אייער דישפיהלען די נויט פון די ליידענדע דורך דעם לעצטען אומגליק און פאר אייער געלד־שטיצונג פאר די נשרפים״. הר. באדענהיימער לעזט נאכהער פאר א געדרוקטען דין וחשבון: פאר קרן קימת איז פארינעס יאהר געזאמעלט געווארען 455 טויזענד מארק; מעהר פון הונדערט טויזענד מארק פאר דער אלדלינגסנעגאסענשאפט״. מעהר ווי אנדעראל איז געזאמעלט געווארען אין אמעריקא, קאנאדא און אויסטריען. דער אנער ענטפערט נאכהער דיזע וואס עס לאגען זיך אז די אידישע ארבייטער אין א״י, וואס זיינען אנגעשטעלט ביי אידישע זיינען ניט גענוג פרום. „מיר — אט דר. באנדענהיימער — זיינען קיין זונדים און אויפפאסער ביי רב׳שע און מיכען ניט ווער איז פרום און ווער ניט. ווער האט דאס רעכט צו פיהרען זיך ווי ער וויל. מיר פון אונזער זייט, זיינען אפער פרום, און אז אנדערע ווילען ניט פון זיין קענען מיר נארניט העלפען״. ווייטער בעמערקט ער די מזרח׳אויסטען ווארום זיי ארבייטען ניט און העלפן ניט דער געזעלשאפט ווי געהעריג ניט מארא־ליש זיין ניט פינאנציעל.

דען פארזיצענדער אנאנסירט שפע־טער, אז די דעלינאטען פון אנטווערפען האבען בעשלאסען איינצושרייבען דעם פרעזידיעום ה׳ וואלפזאן אין ספר הזהב, די רוסישע דעלינאטען שרייבען איין אדמערען, טיאמקין, דר. קהן־בערג־שטיין, דר. טשלענאוו און אוסישקין׳ען אין אנדענק פון זייער 30 יאהריגער אר־בייט מארן׳ ציוניזם.

דר. קאצענעלזאן רעדט נאכהער און בעווייזט א די קאלאניאל באנק האט קשפלם דעם פערלאנג פון דעם קאנ־[illegible] [illegible] אז דאס געווען [illegible] [illegible] אין א״י. [illegible] הער ערקלערט ער דעם אינדוסט־לעלען צוטאנד אין א״י: „פאריינעס יאהר איז די שנס ניט געווען אמבעסטען. פונ־דעסטוועגען איז דער מסחר ניט פער־קלענערט געווארען. די אידען זיינען ווי א זון, ווען זי קומען מאכען זיי ליכ־טיג און ערהען זי אויעך ווערט דארטען א מזבח, דער ע״ספארט און אימפארט אין א״י איז געווען אויף 50 מיליאן. דע־ריין צווייטישע גלדער 8 מיליאן, דאס איז א נאנ ווייכטע סומע״.

נאנדער רעדט ה׳ ה. שטרוק. ער זאגט: מיר האבען געהערט פון דר. באדענהיימער אז מיר מעגען האפען אויף גלינצענדע רעזולטאטען אין א״י. נאכהער האט ער אונז מזרח׳ויסטען אנ־גערופען נאטס מראפטשעס״, געגען וואס איך פאטעטיר ענערגיש, ווייל אזא צוגאנג איז אך קיין ענטפער ניט אויף אונזר פאדעלונג. אונזער פרעזי־דענט האט פערלאנגט קריטיק און איך

פראטעסט.

איך דעם פראטעסט מיטינג וואס איז איינברופען געווען פון „קענעדער איד״, האבען צוויי פון די רעדנער ארויסגעטראגען זייער פראטעסט איך געגען די פאגראמען אין ענגלאנד.

מיר רופען דאס אן ביים ריכטיגען נאמען: „פאגראמען״. אין ענגלאנד אבער ווילען דאס די אידען ניט אנרופען מיט דעם מורא־דיגען נאמען, זיי פער־שטעלען די פאגראמען מיט זייערע רוקעגס און ווילען די שאנדע ניט ארויס־ברענגען איף דער ליכטיגער וועלט. זיי ווילען ניט אזוי נידעריג ווערפען די ענג־לענדער ביי דער ציווילזירטער אייראפא און דערפאר שרייען איינינע אז דאס איז ניט געווען קיין פאגראם, דאס איז בלויז געווען אן איבערפאל, א סכסוך, א קאנפליקט. מיר אבער ווייסען אז ווען מען וועט דעם שווארצען נינער אנפודר־רען, וועט ער אלץ בלייבען נינער; ווען מען וועט א ווילדע חיה איבערציהען מיט א שעפסענע פעל וועט זי אלץ בלייבען חיה. און ווען די ענגלישע פאגראמ־שטשיקעס וועט מען צודעקען מיט א לייכטערען און מילדערען נאמען וועלען זיי דאך בלייבען בעסטיעס, הולינאנעס און פאגראמשטשיקעס. עס איז זיך ניטא מיט וואס צו שעהמען, מען מעג אנרופען דאס קינד ביים ריכטיגען נאמען און דאס האבען איך די צוויי רעדנער פערשטאנען און האבען זייער פראטעסט גע־גען די ענגלישע פאגראמשטשיקעס ארויסגעטראגען.

פערשטאנען האבען אבער פיעלע פון די פערזאמעלטע אז דאס האבען די רעדנער פראטעסטירט געגען די הולינאנעס, אז דאס האבען זיי געמיינט ניט די רעגיערונג און ניט איהרע משרתים און יוצר משרתים. נור בלויז די פאגראם־שטשיקעס, דען ווער וועט עס חלילה חושד זיין די ענגלישע רעגיערונג, אין אנ־טיסעמיטיזם און דערצו נאך אזא שארפען און געפעהרליכען אנטיסעמיטיזם וואס איז גרייט צו מאכען פאגראמען?

דיעזע וואס האבען אזוי געדענקט, מוזען מיר זאגען, אז זיי האבען א טעות געהאט און אט פאר וואס:

מיר זיינען געווענהנט צו הערען דאס די רוסישע רעגיערונג אריגאניזירט פאגראמען אויף אידען. מיר ווייסען דאס און די אידען אין רוסלאנד זיינען אי־בערצייגט דערין. און דערפאר ווען עס קומט אויס אמאל צו פראטעסטירען גע־גען די רדיפות אדער פאגראמען אין רוסלאנד, פראטעסטירט מען ניט געגען א באנדע הולינאנעס, נור געגען דער רוסישער רעגיערונג, דען מען ווייס אז ווען די רוסישע רעגיערונג זאל ניט וועלען דולדען קיין פאגראמען ביי זיך אין לאנד, [illegible] וואלט כאטש נור וועלען פערבלענדען די אויגען פון דער ציווילי־זירטער וועלט, וואלט זי ניט געווען אזוי מילד ביי די פראצעסען וואו עס ווערען געריכטעט איהרע בלינדע שלוחים, די הולינאנעס. דער בעסטער בעווייז אז רוס־לאנד איז [illegible] מיט די פאגראמען [illegible] געווען ווען זי זאל שווער בע־שטראפען די אנטהייל נעמער אין די כלוט־ערער. דאס וואלט אויך געווען א [illegible] (אז די צוריאפיר־פע און דאס האבען געליטען פון די פאגראמען.)

ליידער אבער איז עס אין רוסלאנד ניט אזוי. די פאגראמשטשיקעס קו־מען אב מיט לייכטע שטראף און עס איז ניטא קיין אורזאכע צו דענקען אז די רוסישע רעגיערונג איז ניט די הויפט שולדיגע אין די בלוט בעדער וואס קומען דאדטען פאר.

פון ענגלאנד ווען עס איז אנגעקומען די טרויעריגע ידיעה דאס דארטען זיינען פארגעקומען פאגראמען, האבען מיר ערוואר־טעט אז זי וועט אזוי מקים פסק זיין די פאגראמשטשיקעס דאס איהרע אידישע בירגער און די נאנצע ציווי־ליזירטע וועלט וועט וויסען אז ענגלאנד קען ניט דולדען אזעלכע „סכסוכים״, אז אין ענגלאנד זיינען אלע בירגער גלייך און ווער נור עס ווערט אויף א שענדלי־כען אופן אנגעגריפען, אידען אדער מענשען פון אן אנדער נאציאן, פערדריסט עס [illegible] וועט די אנגרייפער שווער בעשטראפען.

[illegible] מיט אונגעדולד ערוואר־טעט די נחמה; מיר האבען מיט זיבען אויגען [illegible] איף דעם פסק דין, ווען די ענגלישע גערעכטיגקייט וועט ווייזען דער [illegible] רומענישער און אנדערע אידען פרעסערשע רעגיערונגען, א סעמפיל [illegible] זיך און ווי צו בעשטראפען פאגראמשטשיקעס.

אנזער [illegible] פערביטערט געווען די נאנצע צייט, אבער ניט געגען ענגלאנד, נור געגען [illegible] מענשען־חיות און מיר האבען געצעהלט די מינו־טען ווען ענגלאנד [illegible] דין ארויסגעבען און דערמיט פערלייכטערען אונזער צער.

און ווען דער טאג איז [illegible] מיר האבען דערהערט אז ענגלאנד